

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 105.K.706.125/2020/12.

A felperes: dr. Hadházy Ákos Ányos

A felperes képviselője:

Az alperes: Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/C.)

Az alperes képviselője: Dudás Hargita Zavodnyik Ügyvédi Iroda (1036 Budapest, Lajos utca 66., eljáró ügyvéd:

A per tárgya: adatvédelmi ügyben hozott NAIH/2020/974/4. számú határozat vizsgálata iránt indított megtámadási per

Ítélet

A bíróság az alperes NAIH/2020/974/4. számú határozatának 3. (harmadik) pontját, és ahhoz kapcsolódóan a kötelezettség teljesítésének írásban való igazolását, valamint a kötelezettség nem teljesítése esetén a határozat végrehajtásának elrendeléséről szóló rendelkezéseit megsemmisíti. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára fizessen meg 22.500 (Huszonkettőezer-ötszáz) forint le nem rótt kereseti részilletéket, a fennmaradó 7.500 (Hétezer-ötszáz) forint kereseti részilleték az állam terhén marad.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (Ötvezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A per alapjául szolgáló releváns tényállás

- [1] Felperes a „Csatlakozzunk az Európai Ügyészséghez!” elnevezésű kezdeményezés (a továbbiakban: kezdeményezés) során a kezdeményezés támogatására szolgáló íven az érintettek nevét, címét, e-mail elérhetőségét, telefonszámát és aláírását (a továbbiakban együtt: Adatok) gyűjtötte, az ív hátoldalán megjelenített adatvédelmi tájékoztató (a továbbiakban: Tájékoztató) szerint annak érdekében, hogy a felperes tájékoztatást nyújtson az országgyűlési képviselői tevékenységével összefüggésben.
- [2] Az ív első oldalán az adatkezelés elsődleges céljáról volt olvasható tájékoztatás, az egyes adatoknál külön jelzés nem volt arról, hogy a kezdeményezés támogatásához az adat megadása kötelező vagy opcionális. Az Adatok kitöltésére szolgáló táblázat alatt az „Aláírással támogatom Magyarország csatlakozását az Európai Ügyészség intézményéhez” szöveg, az ív visszajuttatásának módjaira vonatkozó tájékoztatás, valamint az alábbi szöveg olvasható: „Adatkezelési tájékoztató – A tájékoztatót aláírással elfogadom /.../ Adatkezelési tájékoztató a dr. Hadházy Ákos stábja és munkatársai által kezelt

személyes adatokról. Folytatás a következő oldalon”. Az ív hátoldalán található Tájékoztatóban szerepel, hogy „Az adatkezelés jogalapja az Ön jelen tájékoztató megismerését követően kifejezett hozzájárulása”.

- [3] A Tájékoztató szerint felperes az íveket legkésőbb 2019. május 31-én átnyújtja a közjegyzőnek az összegyűjtött aláírások számától függetlenül, de erre végül megfelelő számú aláírás hiányában nem került sor. A Tájékoztatóban nem volt információ arról, hogy a közjegyzőnek történő benyújtást követően, vagy nem elegendő számú aláírás esetén mi történik az ívekkel és az Adatokkal.
- [4] Az aláírásgyűjtés időtartama alatt lehetőség volt a kitöltött ívek online feltöltésére is, aminek során, illetve annak sikeres megtörténtehez kötelezően meg kellett adni a nevet, e-mail címet, megyét, települést, telefont valamint el kellett fogadni az adatvédelmi tájékoztatót, amely szerint az adatkezelés célja az Európai Ügyészséget támogatókkal való kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás, valamint az érintetteknek az Európai Ügyészséget támogató tevékenységekről, rendezvényekről, megmozdulásokról, és aláírásgyűjtésekről történő értesítése.
- [5] Az online feltöltés során az Adatok kezeléséhez az érintettek a hozzájárulásukat azzal adták meg, hogy a kötelezően kitöltendő mezőkben megadták a személyes adataikat, és bejelölték az adatkezelési tájékoztató melletti jelölőnégyzetet. Enélkül az ívek feltöltésére nem volt lehetőség. Az ív online feltöltésére bárkinek lehetősége volt. Az online feltöltés esetében a kötelezően kitöltendő űrlapon nem volt külön lehetőség hírlevélre feliratkozni, és az online feltöltött Adatok kezelésének időtartamáról sem volt tájékoztatás.
- [6] Az alperes bejelentés alapján hivatalból vizsgálati eljárást indított felperessel szemben a kezdeményezés aláírásgyűjtésével kapcsolatos általános adatkezelési gyakorlat vizsgálata iránt. A 2019. október 11-én kelt levelében felszólította a felperest, hogy haladéktalanul törölje a kezdeményezéssel összefüggésben 2018. július 19. és 2019. május 30. között az érintettekről gyűjtött valamennyi személyes adatot. Felperes arról tájékoztatta az alperest, hogy az adatok egy részét törölte, ugyanakkor az érintett kapcsolattartási adatok külső adathordozón továbbra is rendelkezésére állnak, mert álláspontja szerint ezek tekintetében a felszólítás megalapozatlan.
- [7] Az alperes ezt követően ismét felszólította felperest az adatok törlésére, majd a felszólítás eredménytelensége miatt hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított, és a 2020. július 9-én meghozott NAIH/2020/974/4. számú határozatában megállapította, hogy (1.) felperes azáltal, hogy a kezdeményezéssel összefüggésben 2018. július 19. és 2019. május 30. között jogalap nélkül gyűjtötte kapcsolattartási célból az érintettek személyes adatait, megsértette az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 számú, a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló rendeletének (általános adatvédelmi rendelet, a továbbiakban: GDPR) 6. cikk (1) bekezdését és a 9. cikk (1) bekezdését; (2.) azáltal, hogy nem nyújtott megfelelő tájékoztatást az adatkezelés valamennyi lényeges körülményéről megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontját és (2) bekezdését, valamint a 13. cikkét; (3.) utasította felperest, hogy a kezdeményezéssel összefüggésben az érintett időszakban az érintettektől kapcsolattartási célból gyűjtött valamennyi személyes adatot törölje, valamint (4.) kötelezte 1.000.000 forint adatvédelmi bírság megfizetésére. A felperesnek a 3. pont szerinti kötelezettség teljesítését írásban igazolnia kellett. Rögzítette, hogy a kötelezettségek nem teljesítése esetén a határozat végrehajtását rendeli el, továbbá rendelkezett a határozatnak a honlapján történő közzétételéről.
- [8] Megállapította, hogy az Adatok a GDPR alapján személyes adatok, amelyeket felperes a kezdeményezés elősegítésén túl a telefonos és/vagy e-mail elérhetőség (a továbbiakban:

kapcsolattartási adatok) megadása esetén a Tájékoztató szerint politikai kapcsolattartás céljából is kezelt, ezért az Adatok a GDPR 9. cikk (1) bekezdése alapján különleges kategóriájú személyes adatok, melyek kezeléséhez a GDPR 9. cikk (2) bekezdése szerint az érintett kifejezett hozzájárulása szükséges; az Adatok kezelésének hozzájáruláson alapuló jogalapja pedig akkor jogszerű, ha a hozzájárulás – figyelemmel az Európai Adatvédelmi Testület 5/2020. számú iránymutatására is – nyilatkozat vagy a megerősítést félreérthetetlenül kifejező cselekedet; nem felel meg ennek a kért adatok íven való megadása és a Tájékoztató aláírással történő „elfogadása”, mert az érintettnek nem a Tájékoztatót kell „elfogadnia”, hanem tájékoztatás alapján az adatkezeléshez való hozzájárulásról kell kifejezetten nyilatkoznia. Megállapította, hogy a felperes érvényes jogalap nélkül kezelte az érintettek személyes adatait, mert a hozzájárulás hibája miatt a hozzájárulás nem érvényes jogalapja az adatkezelésnek.

- [9] Rögzítette, felperes az aláírókat megtévesztette azzal, hogy az ív adatgyűjtésre szolgáló oldalán nem jelezte a kapcsolattartási adatok megadásának kötelező vagy opcionális jellegét, emiatt a kapcsolattartási adatok megadása nem minősült sem az ezen adatok felhasználásához való kifejezett hozzájárulást kifejező cselekedetnek, sem a kapcsolattartási célból történő kezeléséhez való hozzájárulásnak. E körben kiemelte, hogy az érintett hozzájárulását nem lehet kiterjeszteni újabb adatkezelési célokra, mert a GDPR (32) preambulumbekzdése értelmében több célt szolgáló adatkezelés esetén a hozzájárulást az összes adatkezelési célra külön meg kell adni; a kezdeményezés céljából csak a név, lakcím és aláírás gyűjtése történt.
- [10] Megállapítása szerint az ív aláírásra szolgáló oldala és a hátoldali Tájékoztató az adatkezelés céljairól sem adott átlátható, egyértelmű és világos tájékoztatást az érintetteknek, az Adatok kapcsolattartási célból történő kezelésének tisztességessége és jogszerűsége akkor lett volna megállapítható, ha felperes az Adatok kezelésének eltérő céljairól, valamint e céloktól függően a kötelező és az opcionálisan megadható személyes adatok köréről tájékoztat, és az érintett a kapcsolattartási célhoz külön hozzájárulást ad. Megállapította, hogy az adatkezelés céljáról adott megfelelő tájékoztatás hiányában a hozzájárulás sem érvényes jogalapja az adatkezelésnek.
- [11] Megállapította, hogy a Tájékoztatóban foglaltakkal ellentétesen az érintetteket nem tájékoztatták arról, hogy nem elegendő számú aláírás esetén mi történik az ívekkel és az Adatokkal, a Tájékoztatóban nem volt szó az adatfeldolgozók igénybeveteléről, arról, hogy a felperes által megbízott aktivisták adatfeldolgozók-e, és hogy kik a felperes munkatársai, illetve a „stáb”, továbbá hiányzott az Adatok tárolásának időtartamát követő törlésre vonatkozó tájékoztatás. Alperes megállapítása szerint így a Tájékoztató nem tartalmazta az adatkezelés valamennyi lényeges körülményét sem.
- [12] Az ívek online feltöltése tekintetében megállapította, hogy az Adatok kezeléséhez az érintettek hozzájárulásukat az Adatok megadásával és az adatkezelési tájékoztató melletti jelölőnégyzet bejelölésével adták meg, azonban ez esetben is hiányzott a hozzájáruláshoz szükséges akarat önkéntes, konkrét, megfelelő tájékoztatáson alapuló és egyértelmű kinyilvánítása, ezáltal pedig az adatkezelés érvényes jogalapja. Azáltal, hogy az ív online történő feltöltésére bárkinek lehetősége volt, és az Adatok megadása nélkül a feltöltés nem volt lehetséges, az Adatok megadása az online feltöltés esetén sem volt hozzájárulásnak tekinthető a kapcsolattartás célú adatkezeléshez.
- [13] Az online megadott Adatok kezelésének jogalapjáról és céljáról történő tájékoztatás vonatkozásában megállapította, hogy az adatkezelés jogalapjáról, az adatkezelés időtartamáról szóló tájékoztatás hiányzott, azáltal pedig, hogy az ívek online feltöltése egyúttal a hírlevélre feliratkozást is jelenthette, a felperes nem nyújtott egyértelmű, megfelelő és valós tájékoztatást az online feltöltött Adatok kezelésének valamennyi lényeges körülményéről.
- [14] A jogkövetkezmény körében megállapította, hogy a figyelmeztetés nem arányos és visszatartó erejű, ezért bírság kiszabása indokolt. Figyelembe vette, hogy a felperes által elkövetett

jogsértés a GDPR 83. cikk (5) bekezdés a) és e) pontja szerint a magasabb összegű bírságkategóriába tartozó jogsértés. Súlyosító körülményként értékelte, hogy a felperes országgyűlési képviselő, az Adatok különleges kategóriájú minőségét, az adatkezelés hosszú időtartamát, a jogsértéssel érintettek nagy számát. Rögzítette, hogy a felperes láthatóan törekedett az adatkezelési előírások betartására, azonban elvárható lett volna tőle minden technikai és szervezési intézkedés megtétele. Enyhítő körülményként értékelte, hogy a felperes a vele szemben korábban elrendelt intézkedéseknek részben eleget tett, valamint azt, hogy a jogsértés gondatlan volt. Figyelembe vette továbbá, hogy a felperes korábban nem követett el a jelen ügyben megállapíthatóhoz hasonló jogsértést.

A kereset, a védírat

- [15] A felperes keresetében elsődlegesen az alperes határozatának hatályon kívül helyezését, másodlagosan a határozat 3. pontjának hatályon kívül helyezését, és e kötelezés hatályának kizárólag az íveket online feltöltő személyek személyes adatainak törlésére korlátozását, valamint az adatvédelmi bírságra vonatkozó kötelezés megsemmisítését, illetve hatályon kívül helyezését kérte.
- [16] Álláspontja szerint a különleges adatként minősülés kizárt a kapcsolattartási adatok tekintetében, így ezen adatok kezeléséhez kifejezett hozzájárulásra nincs szükség. Álláspontja szerint alperes nem különítette el a GDPR 6. cikke és a 9. cikk (2) bekezdés a) pont szerinti hozzájárulást; önmagában nem politikai véleményre vonatkozó adat, hogy valamely személy információkat, tájékoztatást kíván kapni egy politikus tevékenységéről, a különleges adat jelleg ott merülhet fel, ahol az adat politikai véleményre vonatkozik. E körben másodlagosan azzal is érvelt, hogy a kapcsolattartási adatok különleges adatként történő minősítése esetén sem áll fenn a jogalap hiánya, illetve az adatkezelés tilalma, tekintettel a GDPR 9. cikk (2) bekezdés d) pontjára.
- [17] A GDPR 4. cikk 11. pontjának, 5. cikk (1) bekezdés a) pontjának és 6. cikk (1) bekezdés a) pontjának sérelmére utalva azzal érvelt, hogy az alperes nem különítette el a „kifejezett hozzájárulás”, illetve a hozzájárulás fogalmának a GDPR 4. cikk 11. pontjában meghatározott egyes elemeinek vizsgálatát. Állította, hogy a kifejezett hozzájárulásnak eleget tesz a Tájékoztató megismerése, majd az íven az adatok saját kezű megadása, figyelembe véve, hogy az Európai Adatvédelmi Testület 2020. évi állásfoglalása szerint a kifejezett hozzájárulás szóban is adható. Kiemelte, hogy a hozzájárulás „konkrét” és „egyértelmű” fogalmi elemei rendelkezésre állnak: az előbbi lényege a hallgatás, a cselekvés elmulasztásának kizárása a hozzájárulás köréből, míg az utóbbi szerint akár ráutaló magatartással is megadható a hozzájárulás.
- [18] A GDPR 13. cikkéhez kifejtette, hogy az adatkezelőt és a célt illető tájékoztatást kivéve a tájékoztatási kötelezettség bármely vonatkozású megsértése nem eredményezi az adatkezelés jogalapjának hiányát. Kiemelte, hogy a Tájékoztató kifejezetten megkülönböztette a két adatkezelési célt, és egyértelművé tette, hogy az e-mail cím és a telefonszám megadása kizárólag a kapcsolattartási célt szolgálja. A kapcsolattartási cél és az azokhoz társítható adatkör egyértelműen elkülöníthető volt, a külön hozzájárulás lehetősége pedig az aláírásgyűjtés során adott volt: bármely állampolgár aláírhatta az ívet oly módon is, hogy nem adott meg kapcsolattartási adatot. Ez önmagában bizonyítja, hogy lehetséges volt csak az egyik célból végzett adatkezeléshez történő hozzájárulás megadása is.
- [19] A tájékozott beleegyezést érintően kifejtette, hogy az alperes a határozatában a vizsgálati eljárásban előadottól eltérő érvelést rögzített, ami sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Kiemelte e körben is, hogy a tájékozott hozzájárulás megvalósulásához elég az adatkezelő személyét és az adatkezelés célját megadni, a jogalapot a tájékoztatás más hiányosságai nem érintik.

- [20] Az ívek feltöltése során megvalósuló önkéntesség és tájékoztatás körében előadott érvei szerint az ezt érintő adatkezelés jóval szűkebb adatkör volt; az íveken aláírásukat megadó személyek száma több százezer, míg az íveket online feltöltők száma csak ezres nagyságrendű volt. Kifogásolta, hogy a felszólítás a teljes adatbázisra kiterjed, nem különül el a kapcsolattartási adatbázisra általában, és az önkéntesekkel kapcsolatos adatokra vonatkozó felszólítás.
- [21] Álláspontja szerint az alperes nem vette figyelembe, hogy az ívek eljuttatásának alternatív módjai is voltak, melyek közül az online feltöltés csak egy volt; más módok választása esetén a kapcsolattartási adatok megadása nem volt feltétel. A GDPR (50) preambulumbekkezdésére hivatkozással kifejtett álláspontja szerint észszerű elvárás volt, hogy a kapcsolati adatbázisba bekerüljenek azok a személyek, akik nem csak aláírásukkal, hanem további aláírások gyűjtésével is támogatták a kezdeményezést.
- [22] Kiemelte, hogy a GDPR (42) preambulumbekkezdése alapján az adatkezelő és a cél megjelölésével érvényesnek tekinthető hozzájáruláson túl a tájékoztatás is megfelelő volt, mivel az adott kontextusból és a rendelkezésre álló információkból a feltöltő személyek tudhatták, hogy mi az adatkezelés jogalapja. Állította, hogy a tájékoztatás a GDPR 13. cikk (2) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelt.
- [23] Sérélmelte, hogy az alperes a GDPR 17. cikk (3) bekezdését illetően elmulasztotta annak vizsgálatát, hogy a törlés mennyiben érinti a felperes véleménynyilvánításhoz fűződő jogát, amelyet – álláspontja szerint – az alperes jogszerűtlenül korlátozott, megsértve ezáltal a GDPR hivatkozott rendelkezése mellett az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését is.
- [24] Álláspontja szerint az alperes az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 58. § (1) bekezdése szerinti határidőt elmulasztotta, nem indított hatósági eljárást, és jelentést sem tett, az Info tv. 58. § (2) bekezdése pedig további intézkedésként nem tartalmazza az újbóli felszólítás lehetőségét. Jogsértő volt ezért az alperes által alkalmazott ismételt felszólítás, valamint sérült a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog. A második felszólítás továbbá nem tartalmazott minden olyan elemet, amely a határozatban megtalálható. Hivatkozott e körben az Alkotmánybíróság 5/2017. (III. 10.) AB határozatára.
- [25] Állította, hogy a határozat személyes adatok törlésére vonatkozó része sérti az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 81. § (1) bekezdését, mivel nem tartalmazza a törlésre vonatkozó kötelezés jogalapját. Az Info tv. 61. § (1) bekezdés a) pontját és a GDPR 58. cikk (2) bekezdés g) pontját idézve kiemelte, hogy a hatóság kizárólag a GDPR 16., 17. és 18. cikkében foglaltaknak megfelelően rendelheti el személyes adatok helyesbítését, törlését vagy az adatkezelés korlátozását, és a 17. cikk szerinti korrekciós hatáskör akkor alkalmazható, ha az érintett e cikk szerinti jogával élve kéri személyes adatainak törlését. Az alperes a hatáskörét túllépve érintetti kérelem nélkül írt elő olyan kötelezést, amelynek lehetőségét a GDPR nem tartalmazza, ezért e körben a határozata semmis. Sérült továbbá az Ákr. 2. §-a szerinti jogszerűség elve.
- [26] Álláspontja szerint az alperes a bírság kiszabása során elmulasztotta mérlegelni – illetve okszerűtlenül mérlegelte – a GDPR 83. cikk (2) bekezdésében írt szempontokat, ahogy a GDPR (148) preambulumbekkezdése értelmében a megrovás alkalmazásának lehetőségét, és azt is, hogy a magánszemély felperes számára aránytalan terhet jelent-e a bírság megfizetése.
- [27] A keresetlevélben kifejtett jogkérdésekben az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezését kérte.
- [28] Az alperes a határozatában foglaltakat fenntartva a kereset elutasítását és részére perköltség megállapítását kérte. Álláspontja szerint a határozat jogszerű, és a felperes keresete megalapozatlan. A törlés jogalapjára vonatkozóan a határozatban meg nem jelölt GDPR 58. cikk (2) bekezdés d) pontjára hivatkozott.

A bíróság döntése és annak jogi indokai

- [29] A kereset – az alábbiak szerint – részben alapos.
- [30] A bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 2. § (4) és 85. § (1)-(2) bekezdése szerint a közigazgatási tevékenység jogszerűségét eltérő törvényi rendelkezés hiányában a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között, a vitatott közigazgatási cselekmény megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálva a felperes keresetét a Kp. 77. § (1) bekezdésére tekintettel tárgyaláson kívül bírálta el.
- [31] A politikai véleményre utaló adatok a személyes adatok különleges kategóriái közé tartoznak. Az ív hátoldalán megjelent Tájékoztató szerint a felperes az országgyűlési képviselői tevékenységéről való tájékoztatás nyújtása érdekében politikai kapcsolattartás céljából is kezeli az Adatokat abban az esetben, ha telefonos és/vagy e-mail elérhetőség megadása is történik. A felperes országgyűlési képviselőként kifejtett közéleti tevékenységéről való tájékoztatás céljából kezelt személyes adatok, a politikai tevékenységről való tájékoztatási, illetve a politikussal való kapcsolattartási igény alapján következtetéssel beazonosítható politikai nézet útján – figyelembe véve a kezdeményezés célját, illetve az annak támogatása mellett a felperes politikai tevékenységéről történő informálásra való igényt – politikai véleményre vonatkozó adatnak minősülnek. Az Adatok ennél fogva különleges személyes adatok, melyek kezeléséhez a GDPR 9. cikk (2) bekezdés a) pontja szerint a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti hozzájáruláshoz több, kifejezett érintetti hozzájárulás kellett. A hozzájárulásnak így a GDPR 4. cikk 11. pontjában meghatározott minimum feltételekhez képest kellett kifejezetteknek lennie.
- [32] A kifejezett hozzájárulást nem, mindössze az „érintett hozzájárulását” igénylő GDPR 9. cikk (2) bekezdés d) pont a perbeli jogvitában lényegtelen volt, hiszen felperes nem állította, hogy az Adatok kezelését konkrét szervezet – tipikusan politikai párt – a saját tagjaira, vagy a szervezettel rendszeres kapcsolatban álló személyekre vonatkozóan végezte volna, felperes ilyen szervezetet nem is nem nevesített; a felperes „stábjai és munkatársai” kifejezés szervezetnek nem értelemezhető.
- [33] A GDPR 9. cikk (2) bekezdés a) pontja által megkövetelt feltétel a konkrét cselekvéssel megvalósított hozzájárulás kifejezettsége, ami az alábbiak szerint nem állt a felperes rendelkezésére. Az ív első oldalán megjelent információk (ismertetve fent), valamint az ív hátoldalán található Tájékoztatóban szereplő szöveg arról, hogy „Az adatkezelés jogalapja az Ön jelen tájékoztató megismerését követően kifejezett hozzájárulása”, nem jelent az érintett részéről kifejezett hozzájárulást. Nincs relevanciája e körben annak, hogy a hozzájárulás akár szóban is megadható, mert a konkrét kezdeményezés tekintetében a szóbeli hozzájárulást maga a felperes sem állította. A kifejezett hozzájárulás hiányát támasztja alá alapvetően az a körülmény, hogy az érintett aláírása nem az adatkezelésre, hanem arra vonatkozott, hogy támogatja a kezdeményezést, illetve hogy a Tájékoztatót az aláírásával elfogadja. Az alperes helyesen utalt arra, hogy az érintettnek nem a Tájékoztatót kellett elfogadnia, hanem – a Tájékoztató alapján – a (különleges) Adatok kezeléséhez kellett kifejezetten hozzájárulnia. Önmagában a kért adatok íven megadása az íven és a Tájékoztató aláírásával történő elfogadása nem jelenti a különleges személyes adatok felhasználásához való hozzájárulásra irányuló megerősítést félreérthetetlenül kifejező cselekedetet, illetve az adatkezelésre irányuló akarat konkrét, egyértelmű kinyilvánítását.
- [34] Az előbbieket miatt nem áll rendelkezésre az adatkezelés érvényes jogalapjául szolgáló olyan konkrét és egyértelmű érintetti hozzájárulás, amely egyben kifejezett is. A bíróság a

továbbiakban – visszautalva arra, hogy az alperes által vizsgált adatkezelésre a GDPR 9. cikk (2) bekezdés a) pontja vonatkozik – nem vizsgálta, hogy az adatkezelés kizárólag a GDPR. 4. cikk 11. pont egyes fogalmi elemeinek megfelelt-e, és ebből kifolyólag alperesnek sem kellett fogalmi szinteken elkülönítenie és elemeznie az „egyszerű” (4. cikk szerinti) és a „kifejezett” (9. cikk szerinti) hozzájárulást. A felperesnek pedig – tekintve, hogy a „kifejezett” hozzájárulás nyilvánvalóan többet jelent az „egyszerű” hozzájárulásnál – az alperes döntésének jogi megalapozatlanságához nem volt elegendő a 4. cikknek való megfelelést indokolnia.

- [35] A GDPR (42) preambulumbekkezdésének 3-4. mondata szerint ahhoz, hogy a hozzájárulás tájékoztatáson alapulónak minősüljön, az érintettnek legalább tisztában kell lennie az adatkezelő kilétével és a személyes adatok kezelésének céljával. A hozzájárulás megadása nem tekinthető önkéntesnek, ha az érintett nem rendelkezik valós vagy szabad választási lehetőséggel, és nem áll módjában a hozzájárulás nélküli megtagadása vagy visszavonása, hogy ez kárára válna.
- [36] A bíróság megállapította, hogy a felperes nem nyújtott megfelelő tájékoztatást az alperes által szankcionált adatkezelés céljáról, és ezáltal annak jogalapjáról sem, mert az íven megadandó Adatokat illetően nem jelezte, hogy az adott személyes adat megadása kötelező vagy opcionális, így az érintettek számára nem lehetett egyértelmű, hogy ha telefon és/vagy e-mail elérhetőséget is megadnak, akkor a személyes adataik kezelésére automatikusan a kezdeményezés támogatásától eltérő, politikai kapcsolattartási célból is sor kerül. Az íven nem található külön felhívás arról, hogy a telefon/e-mail adatok megadása a kezdeményezés támogatásához nem kötelező, így azok megadása sem tekinthető a politikai kapcsolattartás céljából történő adatkezeléshez való kifejezett hozzájárulást kifejező cselekedetnek. A bíróság az alperessel egyezően emeli ki, hogy az érintett hozzájárulását nem lehet kiterjeszteni további, az eredeti, hozzájárulással érintett adatkezelési célhoz képest eltérő adatkezelési célokra, mely tekintetben az alperes a GDPR (32) preambulumbekkezdésére helytállóan utalt. Az aláírásgyűjtés nem csak a kezdeményezést támogató aláírások összegyűjtése céljából történt, ahogy arra az ív első oldalán szereplő megszövegezésből következtetni lehetett, mert az ott feltüntetett célból csak a név, lakcím és aláírásra vonatkozó adatokat gyűjtötte a felperes. A telefonszám és/vagy e-mail cím megadása esetén azonban valamennyi adat már egy további, politikai kapcsolattartási célú adatkezelésnek is tárgya lett. A tájékoztatás szempontjából kiemelendő körülmény az is, hogy az egyik adatkezelési cél az ív főoldalán kiemelésre került, míg a kapcsolattartás céljából is történő adatkezelésre vonatkozó tájékoztatás csak az ív hátoldalán volt olvasható. A fentiek alapján a bíróság álláspontja szerint az adatkezelés jogalapjáról és céljáról a felperes által nyújtott tájékoztatás nem volt egyértelmű, nem felelt meg a GDPR vonatkozó rendelkezéseinek.
- [37] A felperes – figyelemmel a GDPR (42) preambulumbekkezdésére és 13. cikkére – abban nem tévedett, hogy az adatkezelés jogalapjának meglétét önmagában a tájékoztatás körében felmerülő hiányosságok nem szükségszerűen zárják ki, a perbeli esetben azonban e hivatkozás azért nem volt releváns, mert az alperes – fentiek szerint – megalapozottan azt állapította meg, hogy a felperes a kapcsolattartási célú adatkezelés tekintetében éppen a célról nem adott az érintetteknek olyan tájékoztatást, amelynek folyamányaként az érintettek hozzájárulása a GDPR. 9. cikk (2) bekezdés a) pontjának megfelelt volna. A perbeli ügyben tehát a cél, a célról adott nem megfelelő tájékoztatás, és utóbbihoz képest a célra vonatkozó kifejezett hozzájárulás hiánya egymással szükségképpen állnak okozati kapcsolatban, melyek alapján a jogalap (kifejezett hozzájárulás) hiányára tett alperesi megállapítás megalapozottsága is belátható. Annak a körülménynek, hogy az alperes a tájékozott beleegyezés értelmezése kapcsán határozatának indokolásában eltért-e, és ha igen, mennyiben a vizsgálati eljárásban kifejtettektől, az ügy érdemére kiható tényként nem értékelhető, e körben felperes a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének megállapításához elégséges állítást nem tett.

- [38] A Tájékoztatás mindemellett – figyelemmel a GDPR. 13. cikkére – nem volt megfelelő az íveknek a közjegyző részére történő esetleges átadását követő sorsa, a nem elegendő számú aláírás esete, a törlés ideje, az adatfeldolgozók igénybevétele tekintetében sem; utóbbi kapcsán abban, hogy a felperes által megbízott aktivisták adatfeldolgozók-e, hogy kik az ív első oldalán adatkezelőként hivatkozott munkatársak és kikből áll a stáb. Mindezek miatt az érintetteknek nyújtott tájékoztatás nem terjedt ki az adatkezelés valamennyi lényeges körülményére sem.
- [39] Az online ívek feltöltése kapcsán a felperes alaptalanul várta el, hogy az alperes elkülönítse a kapcsolattartási adatbázisra általában, és az önkéntesekkel kapcsolatos adatokra vonatkozó felszólítást, valamint relevancia nélkül utalt arra is, hogy az ívek nem kizárólag online voltak eljuttathatók. Az alperes e körben tett megállapításának lényege abban állt, hogy a kérdőív eleve nem volt másként feltölthető, mint úgy, hogy a feltöltő – kapcsolattartási adatainak megadása folytán – hozzájárult a hírlevél fogadásához is. Emiatt pedig – figyelembe véve, hogy a „kifejezett hozzájárulás” hiánya tekintetében az online feltöltés sem esett eltérő megítélés alá, mint az ív aláírása – a határozat rendelkező részében szereplő jogsértések megállapíthatósága szempontjából sem a feltöltő személyének, sem az ívek alternatív megküldésének nem lehetett jelentősége. Felperes így a GDPR (50) preambulumbekzdésére is szükségtelenül hivatkozott.
- [40] A kétszeri figyelmeztetés és ezzel összefüggésben a hatósági eljárás megindítására rendelkezésre álló határidőt illető felperesi érvelés kapcsán a bíróság az alábbiakat emeli ki.
- [41] Az alperes részéről a hatósági eljárás megindítását megelőzően lefolytatott vizsgálati eljárás vonatkozásában az Info tv. 52. § (2) bekezdésének egyértelmű rendelkezése szerint az alperes ilyen jellegű eljárása nem minősül közigazgatási hatósági eljárásnak. Az Info tv. rendelkezései az alperes számára két típusú hatáskört biztosítanak, egyrészt az Info tv. 51/A.-52. §-a szerinti, hivatalból és bejelentésre egyaránt megindítható vizsgálati eljárásokat, valamint az ezektől elkülönült eljárási szabályok alapján megindítandó, illetve megindítható hatósági eljárásokat. A jelen jogvita tárgyát kizárólag az alperes hivatalból indított hatósági eljárása és az annak lezárásaként meghozott határozatának jogszerűségi felülvizsgálata képezi. Mindennek abból a szempontból van jelentősége, hogy a bíróság az arra vonatkozó felperesi kifogásokat, hogy az alperes – jogszabályi felhatalmazás hiányában – két alkalommal intézett felhívást hozzá, amelyekben eltérő érvelést fogalmazott meg, és amelyek közül egyes elemek a határozatban nem jelentek meg, valamint elmulasztotta a hatósági eljárás megindítására az Info tv. 58. § (1) bekezdése által előírt határidőt az adatvédelmi hatósági eljárást megelőző vizsgálati eljárás során megvalósult esetleges szabályszegéseként az alperes jelen perben felülvizsgált hatósági eljárása során úgy érdemére kiható eljárási jogszabálysértésként nem értékelhette. A bíróság megjegyzi, hogy az alperes második felszólítása – függetlenül attól, hogy az mennyiben értékelhető ügy érdemét nem érintő eljárási jogszabálysértésnek – a konkrét ügyben a felperes érdekében, a hatósági eljárás megindítását elkerülendő jogcselekmény is volt. Hasonlóan nem hatott ki az ügy érdemére, hogy az alperes az adatvédelmi hatósági eljárás megindítására előírt 30 napos határidőn túl indította meg a hatósági eljárást; e határidő nem anyagi jogi határidő, a konkrét eljárási határidő túlhaladásának törvényben írt jogkövetkezménye pedig nincsen, ilyet jogalkalmazással a bíróság sem pótolhatott.
- [42] Az alperes jogszerűen alkalmazott a felperessel szemben adatvédelmi bírságot. A GDPR (148) preambulumbekzdésében, illetve az Info tv. 75/A. §-ában írt rendelkezés nem értelmezhető kategorikus bírságolási tilalomként; az említett rendelkezésből, valamint a GDPR 58. cikk (2) bekezdés i) pontjából és a GDPR 83. cikk (2) bekezdéséből az következik, hogy a tagállami felügyeleti hatóságok mérlegelésétől függ a bírságkiszabás, a mérlegelést pedig csak a GDPR 83. cikke szerinti rendelkezések korlátozzák. Annak eldöntésében, hogy egy adott ügyben

szükség van-e bírság kiszabására, és ha igen, milyen összegben, a GDPR széleskörű mérlegelési jogkört biztosít az alperesnek. E mérlegelési jogkör gyakorlásához iránymutatást ad a GDPR (148) és (150) preambulumbekkezdése, valamint a 83. cikk (2) bekezdése, amely példálózó jelleggel felsorolja a hatóság által figyelembe veendő szempontokat, súlyosító és enyhítő tényezőket. A mérlegelési jogkörben hozott határozatrész jogszerűségét a közigazgatási bíróságnak a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglaltak mentén kell vizsgálhatja. Az alperes a határozatában részletesen megindokolta, hogy miért tartotta szükségesnek a felperessel szemben figyelmeztetés helyett bírság kiszabását, amit a felperes nem tudott cáfolni. Az alperes okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a bírságkiszabás feltételei fennálltak, és jogszerűen dönthetett úgy is, hogy e jogkövetkezményt az első alkalommal elkövetett jogsértés esetén is alkalmazza. A bírság összegének meghatározása körében a GDPR példálózó jelleggel határozza meg a hatósági mérlegelés szempontjait, melyhez képest alperes az ügy releváns tényeit megfelelően értékelte; figyelembe vette a jogsértés természetét, súlyosságát, gondatlan jellegét, a felperes az eljárás során tanúsított magatartását, a felperes jogállását, továbbá az Adatok jogi természetét, a nem jogszerű adatkezelés időtartamát, és az érintettek nagy számát, a hasonló korábbi jogsértés hiányát. A felperes állításával szemben a felperes jövedelmére, ekként arra is figyelemmel volt, hogy a megállapított bírság összege a felperes országgyűlési képviselői javadalmának összegéhez képest nem eltúlzott. Összességében a bírság összege – a felperes jövedelmét is figyelembe véve – nem eltúlzott, tekintettel arra is, hogy a GDPR 83. cikk (5) bekezdés a) és e) pontjai alapján a bírság maximuma a konkrét ügyben akár 20.000.000 euró is lehetett.

- [43] A bíróság a keresetet részben azért ítélte alaposnak, mert az Info tv. 2. § (2) bekezdése értelmében személyes adatoknak a GDPR hatálya alá tartozó kezelésére a GDPR-t – többek között – a 61. § (1) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott kiegészítésekkel kell alkalmazni. Az Info tv. 61. § (1) bekezdés a) pontja szerint az adatvédelmi hatósági eljárásban hozott határozatában az alperes a 2. § (2) és (4) bekezdésében meghatározott adatkezelési műveletekkel összefüggésben az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatja. E szabályozást tekintve az alperes a jogvitával érintett ügyben kizárólag a GDPR által meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatta a felperessel szemben megállapított jogsértés következményeként. Az alperes határozata a törlés jogalapjára vonatkozóan nem tartalmazta a konkrét jogszabályi rendelkezés megjelölését, ezt az alperes a perben a GDPR 58. cikk (2) bekezdés d) pontjában jelölte meg, amely szerint a felügyeleti hatóság vizsgálati hatáskörében eljárva utasítja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, hogy adatkezelési műveleteit – adott esetben meghatározott módon és meghatározott időn belül – hozza összhangba e rendelet rendelkezéseivel. E pont azonban – az alperes álláspontjával ellentétben – nem jelenti azt, hogy az alperes e rendelkezés keretében személyes adatok törlésére is utasíthatná az adatkezelőt. E rendelkezés nem nevesíti, és nem is foglalja magában a törlés elrendelésének jogkövetkezményét, arról a GDPR 58. cikk (2) bekezdés g) pontjában, és azon keresztül egyebek mellett a 17. cikkben rendelkezik.
- [44] A GDPR 58. cikk (2) bekezdés g) pontja szerint a felügyeleti hatóság korrekciós hatáskörében eljárva a 16., 17., illetve a 18. cikkben foglaltaknak megfelelően elrendeli a személyes adatok helyesbítését, vagy törlését, illetve az adatkezelés korlátozását, valamint a 17. cikk (2) bekezdésének és a 19. cikknek megfelelően elrendeli azon címzettek erről való értesítését, akikkel vagy amelyekkel a személyes adatokat közölték. A GDPR törléshez való jogról rendelkező 17. cikkének (1) bekezdése szerint – meghatározott feltétel fennállása esetén – az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül törölje a rá vonatkozó személyes adatokat, az adatkezelő pedig köteles arra, hogy az érintettre vonatkozó személyes adatokat indokolatlan késedelem nélkül törölje.

- [45] A személyes adatok törlésének elrendelésére a GDPR ismertetett rendelkezései értelmében csak az érintett kérése alapján van helye, az alperes az érintettek – mely a perbeli ügyben több százezer személyt jelentett – nevében nem volt jogosult arra, hogy a megállapított jogsértés jogkövetkezményként az Adatok törlésére utasítsa a felperest. Az alperes e részben a hatáskörének megsértésével hozott döntést, ezért a határozatának 3. pontja és az ahhoz kapcsolódó további rendelkezések az Ákr. 123.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében semmisek.
- [46] Tekintettel arra, hogy az alperes hatásköre nem terjedt ki az adatok törlésének elrendelésére, a bíróság mint szükségtelent mellőzte annak a kereseti vitatásnak az értékelését, amely a felperes véleménynyilvánításhoz fűződő jogára vonatkozott.
- [47] A bíróság mellőzte az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, mert a perben – figyelemmel a Cilfit-kritériumokra is – nem merült fel az uniós jog értelmezését igénylő lényeges kérdés. A bíróság megítélése szerint a GDPR-nak az ügyben alkalmazandó rendelkezései egyértelműek voltak, azok alkalmazásával a jogvita eldönthető volt.
- [48] A kifejtettekre figyelemmel a bíróság az alperes határozatának 3. (harmadik) pontját, és ahhoz kapcsolódóan a kötelezettség teljesítésének írásban való igazolását, valamint a kötelezettség nem teljesítése esetén a határozat végrehajtásának elrendeléséről szóló rendelkezéseit a Kp. 89. § (1) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette, ezt meghaladóan a keresetet a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította.
- [49] A bíróság a nagyobb részben pervesztes felperest a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 83. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogi képviselőjével felszámított költségeinek megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VII. 22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdésével mérsékelte, figyelemmel az alperes jogi képviselőjével felmerült munka időigényére, az ügy összetettségére, a védirat terjedelmére, valamint arra, hogy tárgyalás tartására nem került sor.
- [50] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 45/A. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján feljegyzett 30.000 forint kereseti illeték viseléséről a bíróság az Itv. 59. § (1) bekezdése, valamint a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése, továbbá a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.
- [51] Az ítélet elleni fellebbezést a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2020. október 15.

dr. Huber Gábor s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

dr. Rácz Krisztina s.k.
bíró

dr. Nagy Péter s.k.
bíró